Warszawa, dnia 06 października 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 8.10.15.
nr 4147 podpis

PL-LM.054.4.2015

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 9.10.15 r.
nr 6146 podpis

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 11 września 2015 r., nr BPS/043–81–3493/15, przy którym został przesłany tekst oświadczenia, złożonego przez Pana Rafała Muchackiego – Senatora Rzeczypospolitej Polskiej, podczas 81 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 września 2015 r., w sprawie opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa składanego w sprawie rozpatrywanej przez sąd rodzinny, uprzejmie informuję.

Stosownie do art. 86 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.– Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.), zwany dalej kpc, strony i ich organy lub przedstawiciele ustawowi mogą działać przed sądem osobiście lub przez pełnomocnika.

Zgodnie z przepisem art. 89 § 1 Kpc, w przypadku, gdy strona działa przez pełnomocnika, jest on zobowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej.

Odstępstwo od tej zasady przewiduje art. 89 § 2 Kpc, który stanowi, że w toku sprawy pełnomocnictwo może być również udzielone ustnie na posiedzeniu sądu przez oświadczenie złożone przez stronę i wciągnięte do protokołu.

Złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii m.in. w postępowaniu sądowym, implikuje obowiązek zapłaty opłaty skarbowej, na podstawie art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783 z późn. zm.), zwanej dalej „u.o.s.".

Stawka opłaty skarbowej należnej od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa została określona w Części IV załącznika do u.o.s. i wynosi 17 zł od każdego stosunku pełnomocnictwa (prokury), a obowiązek jej zapłaty powstaje z chwilą złożenia dokumentu w sądzie.

W konsekwencji określenia przedmiotu opłaty skarbowej i momentu powstania obowiązku zapłaty tej opłaty w powyżej przedstawiony sposób, obowiązek zapłaty opłaty skarbowej powstaje w chwili dołączania pełnomocnictwa do akt sprawy. W przypadku, gdy pełnomocnictwo zostaje zgłoszone do protokołu, wobec braku złożenia dokumentu w postępowaniu sądowym, obowiązek zapłaty opłaty skarbowej nie powstaje.

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa | tel.: +48 (22) 694 55 55 | e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Jednocześnie pragnę też zauważyć, że obowiązek zapłaty opłaty skarbowej nie powstaje, jeżeli istnieje podstawa prawna do jego wyłączenia lub zwolnienia od opłaty skarbowej.

Przepisy u.o.s. nie zawierają wprawdzie stricte wyłączenia lub zwolnienia pełnomocnictw składanych w postępowaniu sądowym w sprawach rodzinnych i opiekuńczych, niemniej jednak należy mieć na względzie katalog włączeń zamieszczony w art. 2 ust. 1 tej ustawy oraz zwolnień wymienionych w kol. 4 Części IV załącznika do u.o.s.

Biorąc pod uwagę rodzaj spraw rozpoznawanych przez sądy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego należy wskazać, że nie podlega opłacie skarbowej złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w sprawach alimentacyjnych, opieki, kurateli i przysposobienia (art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.s.).

Ponadto zwolnione od opłaty skarbowej jest złożenie w postepowaniu sądowym dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa:

- w sprawach cywilnych, w których mocodawcy przysługuje zwolnienie z kosztów sądowych (Część IV kol. 4 pkt 2 lit. b załącznika do u.o.s.),
- jeżeli mocodawcą jest podmiot określony w art. 7 pkt 5 u.o.s., a więc osoba korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa (Część IV kol. 4 pkt 4 załącznika do u.o.s.).

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że w mojej ocenie obowiązujące rozwiązania prawne dotyczące wyłączeń i zwolnień od opłaty skarbowej obejmujące swym zakresem pełnomocnictwa składane w postępowaniach sądowych w sprawach rodzinnych i opiekuńczych są wystarczające.

Uwzględniając różnorodność spraw rozpoznawanych przez sądy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz różny status materialny stron postępowań, nieuzasadnione jest wprowadzenie generalnego zwolnienia od opłaty skarbowej dla dokumentów stwierdzających udzielenie pełnomocnictwa składanych w takich postępowaniach.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Neneman